

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, év-
negyede 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresz-
tesy Pál urak kereskedésében, hol egyes szá-
mok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 50 hasábos garmond sorért 6 kr
s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatal-
ban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papir-
kereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca
60. sz.) Bécsben: Haasenstejn és Voglner (Neu-
er-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wolzenle 22.
sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seiler-
straße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttg.
Nyilvántartott cikkek: sora után 20 kr. előleg be-
küldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetéseket a hirdetési díjak a vidékről a
szerkesztőséghez küldendők be.

Jól értelmezik-e a bíróságok, a székely- földi urbériség tárgyában a pótrende- letet?

I.

Erdélyben az 1854-ki urbéri nyilt-parancs megjelenése után, azon kérdést, hogy Székelyföldön mi tartandó országos kárpótlás alá tartozó urbériségnek? és viszont, mi tekintendő megváltás tárgyának? a bíróságok különbözőleg értelmezték. A törvényhozás felhatalmazta az igazságügyi minisztert arra, hogy az alkotmányos törvények figyelembe vételével egy intézkedjék, hogy a részint székely urbériségek, másfelől pedig a tiszta majorságot képező székely örökségek igazolásánál követhető bizonyítási eljárást szabályozza.

A bel- és igazságügyi miniszterek ez alapon a székely urbériség tárgyában kiadott 1868. márczius 11-én kelt pótrendelete, a kárpótlási eljárást meghatározó 1868. aug. 12-én kelt utórendelettel, mely az előbbinek gyakorlati magyarázata-egybefüggésöknél fogva egymást egészítik ki és a fennírt igazolási eljárásnál követhető szabályokat tartalmazták.

A pótrendeletnek van két olyan pontja, melyeket a felmerült peresetek bizonyítása szerint; az alsó és felső bíróságok különbözőleg értelmezték. Ezek egyike a 4-ik §.

Köztudat, hogy az 1854-ki nyilt-parancs 3-ik §-a három évi időszakot szabott ki az urbéri törvényszékek életbeléptetésétől számítva arra, hogy a felek a birtok urbéri vagy majorsági természetű jogok külbübeni elvesztése terhe alatt bizonyíthassák. Ez időszak kétszer hosszabbított meg, az 1858. január 27-én kelt urbéri utasítás 155-ik §-ban 1861. januárius 30-ig, s az első bíróságokkal 1862. október 30-án 3199. kir. táblai szám alatt közölt felsőbb rendelettel 1862. december 31-kéig.

Késéget sem szenved, hogy ezen zárhatár-időt szabó törvény, elévülés és elbirtoklás címével jogokat és jóhiszemű elbirtoklást alapított mindkét részen oly birtokosokra nézve, kiknek birtokai urbériség vagy majorság címén — ez utóbbiak közé tartozik a székely örökség is — 1862. december végéig perrel meg nem támadtattak. Ennek következtében ők jogosan élvezték is e törvénynek hatályát, mert annak paizsa alatt jóhiszeműleg szerzett birtokaik a további megtámadások ellenében biztosítva voltak; mit bizonyítanak azon székelyföldi peresetek, melyek szerint az 1862. december végén lejárt zárhatár-idő után beadott minden kereseteket a székelyföldi urbéri bíróságok mindannyiszor hivatalból visszautasították.

Ezen szabály Erdélyben a vármegyei urbéri bíróságoknál ma is érvényben tartatik. A bíróságok hivatalból visszautasítanak minden oly urbéri új kereseteket, melyek 1862. december lejártá után adatnak be. E gyakorlatot az urbéri bíróságok Székelyföldön is éppen úgy folytatták 1862. december 31-ke óta, az 1868-ki pótrendelet megjelenése után is, mindaddig, míg egyes perekben, felsőbírósági ítélet, szabályszerű eljárás gyanánt nem intézkedett arról, hogy Székelyföldön az 1870. január 1-ig beadott, a birtok urbéri, vagy székely örökség alapjára fektetett új kereseteket is vegyék tárgyalás alá, bárha azok az 1862-ki zárhatár-idő után támasztattak.*)

Ez esetek alkalmul szolgáltak a Székelyföldön, azon közvéleménynek magát kinőtt balfogalomra, mintha a zárhatár-idő által megnyugtatót székelyföldi birtokviszonyokat az indennyi alapján törvényül kiadott miniszteri pótrendeletet maga zavarta volna fel.

Hogy a kérdéssel tisztába lehessen jönni, szükséges a pótrendeletnek azon paragraphussait és egyes kitételeit, melyek a kérdés kitisztázására befolyással vannak, teljes szövegökben idézni.

A pótrendelet 4-ik §-a ezt tartalmazza: a székely örökség jogalapjára fektetett tulajdoni keresetek beadására, záros határidőül 1870. januárius 1-ső napja kötetik ki, melyen túl e jogcímen semmiféle tulajdoni kereseteket többé érvényesíthetők nem lévén, hivatalból visszautasítandók.

Itt meg kell jegyezni, hogy a kezünkön lévő peresetekben, mely a pótrendelet megjelenése után 1869-ben adatott be, az első bírósági ítélet bárha a zárhatár-idő kitételeit alapított elévülési kifogás, a tárgyalási jegyzőkönyv bizonyítása szerént meg volt téve, az elévülés kérdését érintetlen hagyta; a második bíróság is e kérdéstől eltekintve hozta meg ítéletét; csak a magas curia urbéri osztálya érintette ítéletében ezen kifogást, és pedig a kereseti jog megállítása a pótrendelet 4-ik §-ra

hivatkozott indokolásában; a nélkül, hogy kifejezte volna, mi érvek lennének azok, melyeken a kereseti jogot törvényes biztossággal megállapítani lehetne. Mert tudni kell azt, hogy urbériség alapjára volt fektetve a kereset, a pótrendelet 4-ik §-a pedig székely örökség alapjára fektetett keresetről szól. Föltételezhetjük, hogy ez a jogkölesönység azon elve, hogy ha a székely örökség alapjára fektetett új keresetek 1870. január 1-ig beadhatók: épen ily joggal kell elfogadni az urbériség alapjára fektetett új kereseteket is.

Az ellenkező vélemény, mely abban nyilvánul, hogy az 1862-ki zárhatár-idő után sem székely örökség, sem urbériség alapjára fektetett semminemű olyatán új keresetek el nem fogadhatók, melyek a pótrendelet megjelenésekor függőben nem voltak és veszített vagy önváltott birtok kárpótlására nem vonatkoznak, indokoltatik azzal, hogy a törvénynek visszaható erőt tulajdonítani nem lehet; indokoltatik az 1868-ki aug. 12-én kelt utórendelettel, mely a kárpótlásnak gyakorlati kivétel szabályozza, s a pótrendeletnek gyakorlati magyarázatát adja 14. §-ával, mely így szól: „mindazok, kik a Székelyföldön **vesztett** vagy **önváltott urbériségeikért** a jelen rendelet alapján országos kárpótlást, illetőleg utókárpótlást akarnak igénybe venni, kötelesek az iránti folyamodványaikat 1870. januárius 1-ig bezárólag az erdélyi földterhmentesítési alapigazgatósághoz benyújtani; **azon esetben, ha a földesur a szolgálmány alatti birtokot majorság természetűnek vitatná, tartozik a kérdés előzetes megoldása végett a pert folyó évi mártius 11-én kelt rendeletünk 4-ik §-ának értelmében az ott foglalt jogkövetkezmények sulya alatt 1870. januárius 1-ig megindítani.**” Ebből kiviláglik: miféle keresetről szólt a 4-ik §., s még inkább abból, ha a gyakorlati eljárást boncsoljuk.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Brüsszel. Versaillesben bonapartista ügynökeket fogtak el, kik a katonákat akarták terveikre megnyerni.

Bécs. Auersperg hg miniszterelnök Budára hivatott. A Reichsrath junius végéig ülésezend.

Cettinje. Rodich tábornok fényes kísérettel tett látogatást a hercegnél, s az utak építésére vonatkozó szerződéseket megkötötte véglegesen.

Legújabb táviratok.

Bécs, april 13. A kultuszminister nem engedte meg az orthodox zsidóknak egy külön község alkotását, nekik is, valamint annak idején az ó-katholikusoknak, azt ajánlván, hogy felekezeti különülékek jelentsék ki magukat, mely esetben az aktió teljes szabadságát élvezendik. Az orthodoxok ennek dacára vonatkoznak az anyaköz-ségnél adózni.

Prága, april 13. A „Politik” jelenti Chotek gróf közelebbi ideérkezését. — Az alkotmányhú nagy földbirtokosok egy f. hó 21-én Prágában tartandó gyűléseni megjelenésre hivatnak föl.

London, april 13. Gladstone maniszter az alsóházban kijelenti, hogy Anglia magatartása az Alabamaügyben az amerikai válaszcjegyzéktől függ; nem lenne a barátságos helyzetet összeegyeztethető, s nem lenne helyes elhárítani Amerika irányában, az angol jegyzék megérkezése előtt nyilvánosságra hozni politikánkat.

Klagenfurt, april 13. Az itteni fenitő intézetben fegyverrelázadás ütött ki, de az a katonaság erőlyes föllépése mellett, a nélkül, hogy vér folyt volna, elnyomatott.

Mádríd, april 13. A kormánycsapatok s fölkelők közt csatározás történt. A kormány a legszigorubb rendszabályokhoz nyult a fölkelés elnyomására.

New-York, april 12. Gautemala köztársaság hadat üzent San Salvator és Hondurat köztársaságoknak.

Lapszemle.

Az „Ung. Lloyd” az újvidéki szerb központi bizottság programját elemezve, azt mondja, hogy e programot kezdettől végig panszláv és federalista szellem lengi át. Szerzői nyilt harcot üzennek a dualismuskak, meg akariák dönteni a jelen államépület alapját, s e czélból solidaritást igyekeznek létrehozni Ausztria Magyarország összes szláv törzsei közt. Ez annál aggasztóbb, mert a szomszéd Szerbiában is oly dolgok mennek végbe, melyek nemcsak a porta helyzetére, hanem reánk nézve is rendkívül fontosak. Komoly veszélyektől lehet tartani e tapasztalatok folytán, s mégis szerencse, hogy a nemzeti praetensio oly nyiltan lépnek fel, mert ekkor részünkről is hasonló nyiltsággal kijelenthetjük, miszerint távol sincs szándékunkban valamely nemzetiség anyagi vagy szellemi fejlődését akadályozni, de a végsőig fogunk harcolni mindeu oly praetensio ellen, melyek a monarchia állam-

jogi alapját, Magyarország integritását, egységét és önállóságát veszélyeztetik.

A „Reform” szerint honvédségünkben megvan az a magyar hadsereg, melyet a baloldal a közös hadsereg ujonczjutalékának megajánlasi törvényezik czimében akarna megeremteni. A közös hadsergenél egyelőre meg nem elégedni a territoriális divisiókkal s a magyar ezredek hazaszállításával, hanem szigoru kettősosztását kívánni: ez tulhaladná nemcsak jelenlegi financialis erőnket, hanem egy üres elv kedvéért gyöngyözténi védelmi képességeinket is. Maradjon egységes közös hadsergünk, hanem fejlesztésük mellett mindinkább honvédségünket: ez képezze a mi feladatunkat.

A „P. Lloyd” Tóth Vilmos belügyminister aprilis 12-ki beszédét minden tekintetben a legjobb szónoklatok közé sorolja, melyek valaha a magyar parlamentben elmondattak. A miniszter ugymond, három vád megczafolását tüzte ki feladatul. Az első: hogy a kormány elkésztette terjesztette elő a választási törvényt, igaz, hogy nem czafolta meg, de annál fényesebben döntötte meg azon kettős vádat, hogy a kormány meg akarja szorítani a választói jogot és hogy zsanozkodik az ellenzék felett, bizonyítván, miszerint az új törvény, nem hogy megszorítaná, hanem ellenkezőleg kiterjeszti a választási jogot, s hogy a többség csak jogát gyakorolja, midőn ragaszkodik ahhoz, hogy a közigazgatásban ugy mint a törvényhozásban a többség akarata mérvadó legyen a kisebbségre nézve.

A „Pesti Napló” szerint a többségnek magatartása az ellenzéknek utolsó imparlamentáris viséletével szemközt a férfias önruralom a törvény tisztelgetésnek méltóságos, kijelentése volt. Hitt a nemzet érettségében, halgaltott s a nemzetre bizta az ítéletet. Az utolsó országos ülés fényesen ki is mutatta azt, hogy melyik pártban él és működik a közel diadalérzete. Ugy, mint a baloldal tette, csak a meddő elenzékeskedésre íltt párt telt zsörtölődik. Most tehát a régi törvény alapján fogunk választani s ezen az alapon fogja a baloldalt elérni újabb bukása. Ezen meggyőződés lengte át Tóth Vilmos minapi beszédét, mely a baloldalt kemény, de alapos igazságokat mondott.

Oroszországból.

Moskvában a „szláv bazár” megnyitása képezi a nap főeseményét. Ezen „bazár” újabb eszköz akar lenni a panszlávok kezében a többi szláv törzs oroszosítására, feltüntetve az oroszok roppant tulnyomosságát a társadalmi élet összes téerein. E czélnak felül meg berende-zése is, melyről egy bécsi lapnak a következőket jelentik: „A bazár több részre oszlik. Az elsőben, az ugynevezett tanosztályban, a moskvai egyetem tanárai az orosz nyelvet, történelmet és irodalmat ismertetik meg az ifju szlávokkal és törzskari tisztek felolvasásokat tartanak a hadtudományokból. A második osztályban, mely a mulattatásnak van szánva, naponta orosz operákat és nemzeti dalokat játszanak. A harmadik osztály szállodát képez, melyben az orosz és idegen mindent kétszeres áron fizet, az ifju szlávok ellenben ingyenes ellátásban részesülnek, 50 szoba levén e czélra fentartva. A negyedik, földszinti osztály végre csupa raktárokból áll. Az utóbbi két osztályból valamint a hangversenyekből befolyó jövedelem ifju szlávok nevelésére fordittatik, melynek költségeit egyebiránt nagyobbbrészt a kormány fedezi.

Pogodin és alter ego-ja Popoff már megkezdették előadásait. Az első a bazár megnyitásakor beszédet tartott Moskva történelmi jelentősége felett megjövendővel, hogy e város lesz egykor a szláv világ központja, Popoff maga részéről nagy erőszítéseket tett annak bizonyítására, hogy az orosz császári családnak megtámadhatlan jogai vannak Konstantinápolyra, fő érvel állítása mellett III. János czár hazaságát hozván fel Szofia hgnóvel, az utolsó Paleolog unoka-hugával.

A hadikészületek még mindig a legnagyobb erőlyel folynak. A hadügyminister parancsára a szerezrebbeli tisztek minden nagyobb városban tanfolyamot nyitottak a haditörténelem és haditaktika felett. Ezen tisztek rendszeren a német-francia háborut választják előadás tárgyul. Szerintök, közelebből tekintve a dolgot, a hires porosz vezérek csak I. Napoleont utánozták, s a magasabb taktikában nem tettek semmi megemléstire méltó előmenetelt.

A mi az általános védkötelezettség behozatala végelt folyamatban levő intézkedéseket illeti, Pétervárról jelentik, hogy a bizottság a magasabb tanítézeteket hallgatóinak időt akarván engedni, tanulmányaik bevégzésére, elhatározta, hogy a főgymnásiumok és főreáltanodák növendékei a betöltött 22-ik, a papi szeminaryumok növendékei a 24-ik, az akadémiai hallgatói a 27-ik, és a papi akadémiai a betöltött 28-ik évig katonamentesek. Egyidejűleg a szolgálati idő a rendszer hadsergenél az egyetemet végzett ifjakra nézve 6 hónapban, a gymnásiumot vagy más felsőbb tanintézetet végzetekre nézve másfélévben, az olvasni és írni-tudókra nézve 4 évben, s a többi szolgálatköteles egyének tekintetében 6 évben állapított meg. A tartalékban a szolgálati idő kivétel nélkül a betöltött 36-ik évig tart.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 15. 1872.

— **A magyar parlament küldöttségei ő felségeiknél.** Gizella főhercegné eljegyeztesz alkalmából szombaton fogadták ő felségei az országgyűlés mindkét házának küldöttségeit. A király magyar tábornoki egyenruhában a kisebb trón teremben előbb a főrendiház küldöttségét fogadta, melynek elnöke Majláth György országbíró tolmácsolta a főrendiház hódolatát és a királyi családban történt szerencsés esemény feletti örömét. A király meleg rövid szavakban válaszolt, azon erős hitét fejezvé ki, hogy a hű ragaszkodás és hazafiai kötelesség eddig tapasztalt érzelmével fogja Magyarország főrendeit mindenkor a trón és dynastia körül látni. A főrendiház küldöttségét egy másik teremben a királyné fogadta. Körülötte 7 magyar palota-hölgy állott gazdag magyar divatu öltözetben. Majláth György üdvözölő beszédére adott kegyteljes válaszában a királyné szerencsés előjelnek nevezi leánya boldogságára azon meleg részvételt, mely jövendő életpályája iránt mindenfelől nyilatkozik. E közben a képviselőház küldöttsége lépett a kis trónterembe, hol Somsich Pál elnök üdvözölte a királyt. Ő felsége válaszában a képviselőház érzelmének e nyilatkozatát azon kölcsönös szeretet s elválaszthatlan kötelek megszilárdulásának tekintni, mely ő felsége és népei között fennáll. Innen a képviselőház küldöttsége a királyné termébe ment, hol megint Somsich tartotta az üdvözölő beszédet, melyben a képviselőház örömeztételt tolmácsolta s szerencse kívánatait fejezte ki a főhercegné eljegyeztesz alkalmából. A királyné nyíjas szavakkal köszönte meg a nemzet képviselőinek jó kívánatait.

— **Királyné ő felsége udvarmesteri hivatala** által f. hó 11-én 203 drb levelet tétetett a budai postára 15,000 ft értékkel a hozzá segélyért folyamodó vidékiek részére.

— **Az országgyűlés berekesztésének** ceremonialója az idén az egész udvar, s a küldiplomatia jelenléte által nagy fényvel lesz egybekötve. Kedden april 16-án, délutáni 1 órakor a magyar országgyűlés mindkét házának tagjai a budai királyi palota nagy termében gyűlének össze, míg az ő felsége kíséretéhez tartozó udvari főméltóságok és testőrkapitányok, a magyar királyi miniszterek, esetleg a hercegprímás, azután az országzászlósok és a püspök az apostoli kereszttel a kihallgatási teremben találkoznak. Mihelyt minden rendben van, a főkamerasi helyettes jelentést teend ő felségeiknek, mire ő felsége a belső termekből a következőkben fog a nagy terembe átmenni. Elöl megy egy es. királyi kamarairnok, azután jön két rendi biztos, a magyar kir. főajtómester helyettese, a többi zászlósúruk a hercegprímás, a magyar kir. miniszterek, az első cs. kir. főudvarmester kezében a pálczával, a m. kir. főlovászmester helyettese mint a csász. királyi főudvarnagy képviselője, kezében a meztelen királyi kardot egyenesen föltartva. Mellette jobbról a püspök a kereszttel s az után ő cs. kir. és apostoli felsége. Oldalán s mögötte kíséretét képezik a magyar kir. testőrkapitány, a császári királyi lovastestőrök kapitánya, a császári királyi főkameras helyettese és a császár kir. főhadsegéd. A terembe érve, ő felsége a trónra lép, kísérete pedig követezőleg helyezkedik el. A királyi trónnal szemközt van a királyné trónja, ettől balkezre a küldiplomatia emelvénye. A királyi trónhoz legközelebb eső lépcsőn áll jobbra a főlovászmester-helyettes, egy lépcsővel áll jobbra a főudvarmester, balon a főkameras helyettese, s végre a trón tövében jobbra a magyar testőrkapitány, balra a lovastestőrök kapitánya és a főhadsegéd. A tróntól jobbra és balra a fal mellett több magyar királyi testőr áll teljes diszben. A trón baloldalán, a terem közepe felé, a m. kir. minisztereket foglalnak helyet. A király s a királyné trónja között állanak a hercegprímás, s az ország zászlósai, míg a terem többi részeit az országgyűlés két házának tagjai foglalják el. — Ő felsége a trónra lépve, leül, fölteszi kalpagját, s elmondja a trónbeszédet, melynek végeztével ő felsége fölkel a trónról, kalpagját leveszi és a főnemeitett rendben belső termébe visszatér. Ezután hálaadó istentisztelet fog tartani a budai plébániatemplomban.

— **Ő felsége a király** april 12-én reggel 8 órakor József főhercegre, gr. Pejacevics és Bellegarde tábornokok Beck ezredes és Grüne őrnagy kíséretében a honvéd központi s tiszti iskolát látogatta meg. Rögtönzött vizsgálat tartatott minden tantárgyból, melyre a király megelégedését fejezte ki, úgy az igazgató Forinyák Gyula őrnagy urnak, mint a tanároknak, kiknek mindegyikével még különösen is társalgott, a hallgatókat, szorgalmukat megdicsérvén, további kitalásra buzdította.

— **Király ő felsége** april 12-én d. e. 11 órakor fogadta a pestvárosi üdvözölő küldöttséget, mely a város szerencsekívánatait fejezte ki Gizella főhercegné eljegyezése alkalmából. Gyöngyössi Alajos főpolgármester beszédére ő felsége a következőképen felelt: „Köszönettel fogadom Pest városa képviselőinek szerencsekívánatait. Mondják meg küldöiknek, hogy az imént kifejezett érzelmeik atyai szívből a legélénkebb viszhangra találtak; örömmel tapasztalván mindenkor azon meleg rokonszenvet, melyet e város lakossága családó-

mat érintő minden eseménynél táplál, és melyet ezáltal is szívesen viszonozok, öszintén óhajtván e szép város további virágzó felvirágzását s hű lakosainak tartós jólétét.

— **Király ő felsége** apr. 13-án reggel 8 órakor kíséretével megjelent a budai dunaparton, hol a „Debrecezi” szállodával szemben a „Maros”, az ő-budai hajógyárból minap kikerült dunai monitor horngyozott, s egy időben a másik új monitor „Lajtha is arra jött és kanyarulatokban manőverezett. Ő felsége meglekintette a monitort minden részeiben mely 200 hátultöltő ágyúval van felszerelve, s igen meglepődött látszott a hajó berendezésével, megmagyaráztatván magának a hajó parancsnoka által annak összes helyiségeit.

— **Az ifjúsági véderő** apr. 13-án d. u. 2 órakor tartotta gyűlését a koronaherceg ő felsége és nagyszámu nézők előtt a vérműzön. A koronaherceg medicsérte ügyességökét, és többekkel közülök néhány szót váltott. A 250 főből álló ifjoncz csapat vig zenének élén vonult azután a főváros utcáin keresztül hazá.

— **Tóth Vilmos belügyminiszter** urnál apr. 13-án d. u. 4 órakor nagy bucsu ebéd, vagy mint ő mondá, halotti tor tartatott, melyre minden pártnak országgyűlési és journalistikai kiváló képviselői voltak hivatalosak. A feszült politikai helyzet dacára, az érintkezés nem csak feszelen, hanem szíves volt. A kitűnő ebédet a házigazda után Jókai Mór, Csernátorny, és mások kedélyes felköszöntései fűszerezték.

— **Deák Ferencz szobrának** mintája, melyet a párt megrendelése folytán ifj. Vay Miklós b. készít a nemzeti muzeum számára, megtekinthető a képviselőház háznagyi irodájában.

— **A minisztertanács** apr. 13-án és 12-én a magyar határvidék polgárosításának kérdésével foglalkozott. Mint a „H. K.” értesül a magyar határvidéki kerületek nem fognak úgy, mint a horvátok, külön vármegyévé alakítani, hanem a szomszédos vármegyébe bekebelezetnek be.

— **Az erdélyi urbéri kártalanítások** ügyében a kormány az erdélyi képviselők felszólítása folytán egy enquete bizottságot hívott össze, melyben a kormányt Grois Gusztáv és Szalay István miniszteri tanácsosok képviselték; ez ügyben a kormányhoz folyamodott erdélyi képviselőket mint szakértőket, báró Bánffy Albert, Berde Móza és Török Albert helyettesítették. Az értekezlet f. évi apr. 8-án és 9-én tartatott meg, mely alkalommal nevezett képviselők a kolozsvári enquete bizottság véleményét egyhangulag elfogadták, mely vélemény a következő módozatot ajánl. Vegyes szolgálományoknál a megváltási kulcs is legyen vegyes, és pedig könnyebb kiszámítás tekintetéből fele részben a terület, fele részben a taxa vétessék alapul.

— **József főherceg** ki jelenleg altábornagy mint hiteles körökben beszél a jövő hónapban előfoglalt léptetni.

— **A Ludoviceum átadása** határvidékének megállapítására iránt folytatják a tárgyalásokat. A honvédelmi miniszterium részéről elvégre Szende Béla miniszteri tanácsos Ghyczy ezredes és Cserhalmi Ferencz osztálytanácsos vannak kiküldve, kik a közös hadügyminiszterium képviselőivel az átadás iránti tárgyalásokat

folytatják. A fedett lovagló iskola és a pincoze helyiségek már átvetettek.

— **Tudományos felolvasás.** Szombaton apr. 13-án az erdélyi muzeum-egylet ig. választmánya ötödik tudományos gyűlésén Galgóczy Károly értekezett „Koloszvár multja jelene és jövőjéről. Kolozsvár multjának rövid történelmi bevezetésével kezdte meg értekező felolvasását melyben a magyar királyok és fejedelmek által a városnak adott több kiváltságáról szóló okmány érdekes tartalmával ösmertette meg a hallgatóságát. Adatait Jakab Elek „Koloszvár Története” című remek művéből vette s azt kellően hangsúlyozta is. Jövőjét jelen viszonyainak nemzetgazdasági felfogásával engedi sejtünk mely nem a legkevesetebb kiltásokat ígér a városnak, így fekvésénél, mint környéke földmívelésének pangása és az erdélyrészi vasuti hálózat világereskedelmi szempontból lett felfogásánál fogva. A halgatóság előadónak szép nyelvezetű és szakismerettel tartott 2 óra hosszú előadást megélevezvén elégedetten oszlott szét.

— **A nemzeti színház műsorozata.** Kedden, apr. 16-án „Menekültek”, Krasznay jutját, 117. bérl. Szerdán, 17-én „Trapezunti hercegnő”, új operette, először, 42. szün. Csütörtökön, 18-án „Frosvény”, Mátray B. jutját, 118. b. Pénteken, 19-én „Froufrou”, 119. b. Szombaton, 20-án „Trapezunti hgnő”, másodsor, Szilágyiné jutját, 43. szün. Vasárnap, 21-én „Zsidó honvéd”, 120. bérl. Közélebb szinre kerül „Jó hazafiak”, új vigjáték 3 felv., írta Toldy István.

— **A helybeli kereskedelmi és iparkamara** azon czélserű intézkedést tette, hogy a czéheknek több példányban megküldte az orsz. iparegylet által szerkesztett minta-szabálytervet, a melynek alapján az ipartörvény értelmében keletkező ipartársulatok magukat szervezhetik.

— **Segesvárnál** erélyesen folynak a vasuti munkálatok; itt már a sineket rakják le s az indóházat rendezik, Héjasfalvánál pedig a töltéseken pezsegnek a munkások. Ha ezen élénkség meg nem fogyatkozik, aratóskor már Segesvártól gőzkocsin mehetnek Pestre.

— **Közönetnyilvánítás.** Közélebb elhalt nőm az első magyar általános biztosító társaságnál 1900 fira volt biztosítva, mely összeget az említett társaság a legmértányosabban, lehető gyorsan fizetvén ki, fogadja ezen pontos eljárásért legőszintűbb köszönetemet, Kolozsvárt, 1872. apr. 12-én. Most Ferencz.

— **Érdekes lelet.** A Klosterneuburg alatt fekvő erdőben, mely most irtás alatt van, az ottani erdőszeg egy fatörzs alatt két „egyforintos bankok” készítésére szolgáló kötblát talált; a táblákon vésvé olvasható: „Pest 1849. márt 1.”; és pedig az egyik magyarul, a másik németül volt írva. Nem messze egy másik fatörzs alatt a sajtókat is meglették, melyek alkatrészei ugyan teljesen elrohadtak, de a vasrészek jó karban voltak. Az egész lelet az ottani kerületi törvénszéknel léteztet le.

— **Egy kihalt város.** A „Sentinella Bresciana”-nak írják Chiari-ból (Lombardia), hogy ott a föld egy meternyi mélységében kipusztult városra leltek. Biondelli tanár vizsgálata szerint e város a senomannoké volt, s még a római kort is meghaladja. A városban már is 17 csontváza találtak. — Oleszthonban ez eltéme-

tett várost találták meg, s ez a régészetre nézve igen nevezetes lelemény; de szintén nevezetes esemény az is, hogy Kaliforniában a Gras-Valley környékén több év előtt aranya bukkantak s e helyen pár hónap alatt Meador Lake City emelkedett s már 4000 lakóval bírt. Nehány hó előtt kitűnően, hogy a érczek nem eléggé fizetnek, felkerekedett az egész lakosság s odahagyta a várost, mely most pusztán, lakatlanul áll a végmegsemmisülésnek néz elébe. Utasok, kik arra jártak, mondják, hogy igen sajtáságos benyomást gyakorol az emberre, ha ezen odahagyott városon keresztül megyen.

— **A „Haza” magyar életbiztosítóbank** 1872. márcz. havi üzletkimutatása. Benyújtott 476 db. bevallás 531,517 frt — kr. Kiállított 499 db. bevallás 500,652 frt — kr. Ez évben befolyt díjak összege 209,552 frt 47 kr. Ez évben kifizetett károk összege 51,150 frt — kr. Az összes érvényben levő biztosítások összege 19 millió 902,321 frt 25 kr. A „Haza” magyar életbiztosítóbank igazgatósága.

III. Közl.

A homorod-melléki 1871. jégverés kárt szenvedett helyeiseiben létező unitárius egyházi személyek gabona képükben szenvedett kárak nemű pótlására az aranyos-tordaköri unitárius esperességben segély gyűjtés rendeltetvén, e kifizető czélra adakoztak:

Toroczkon az eklésia 15 ft, pap Koronka Antal 2 ft; Szinden az eklésia 1 ft; Járában az eklésia 1 ft, pap Siménfalvi György 1 ft, mester Gábor Mihály 1 ft; Sinfalván az eklésia 1 ft; Mészkon pap Tarcsafalvi Pál és mester Kerek György gyűjtöttek 7 ft; Kövenden az eklésia 1 ft; Szent-Mihályfalván t. Miklósi Károly ur 1 ft, Dobos József ur 50 kr, pap Pap Sándor 40 kr, mester Szentgyörgyi Mózes 10 kr, ismét t. Dobos József ur gyűjtött 2 ft 40 kr; Rákoson az eklésia 2 ft; Bágyonban az eklésia 2 ft; Várfalván az eklésia 2 ft; T.-Szt.-Györgyön az eklésia 1 ft 50 kr, pap Létay Domokos 50 kr; a csegezi eklésiaiban pap Székely László gyűjtött 5 ft. Összesen 47 ft 40 kr o. é

Beküldött Vargyasra, esperes t. Gyöngyösi István urhoz, február 19-én 1872.

Toroczkon. Koronka Antal, m. k. esperes.

Ezen küldeményt háladatos köszönettel véve kiosztottam márczius 4-ik napján. Karácsonfalvi pap Nagy Sándor 5 ft, almási mester Egeni Sámuel 5 ft, gyepesi mester Deák Mózes 5 ft, abásfalvi mester Tóth Zsigmond 5 ft, kénosi mester Kida Sándor 5 ft, szent-mártoni mester Péterü Aron 5 ft, lokodi mester Deák István 5 ft, városlalvi mester Máté Lajos 5 ft, nyugalmazott mester almási Varga Ferencz 2 ft 40 kr o. é. segélyben részesültek; öt forint a kiosztó bizottság által későbbi intézkedésre határozottat; az itt elősoroltak bizonyos állami segélyt is nyerni szerencsések lévén, az egyházköri igazgatóság szükségesnek látja többi sorstársaink, érdekében is segélyezésért a magyar királyi magas kormányhoz alázatos bizodalommal felfolyamodni, egyháziilag nem bírva elég erővel e vidéken uralkodó inségen s kenyérszükségen enyhíteni, s belső embereinket láthatólag segélyezni.

Vargyasron, márczius 20-án 1872. Gyöngyösi István, esperes.

[—] **Nemzeti színház.** Szombaton, apr. 13-án Fehérvári Antal utolsó felléptétől és jutalomjátékául a „Fehér Othello”, „Bánk-Bán” operának első felvonása és „Legjobb az egyenes út” című vigjáték adatott. Bucsu este volt a színházban, Fehérvári Antal bucsuzott el nemzeti színházunktól, melynek 6 éven keresztül derék és fardhatatlan vezetője volt. A nagy számmal egybegyűlt közönség megjelenése alkalmával hosszas ideig tartó tapssal, virágoktrák és koszorúkkal fogadta; e kitüntetések mellett bizonyára velünk egy t mindenik jelenlévő tisztá szívűl kívánta, hogy sok éven át még munkás tagja lehessen nemzeti színművészetünknek. A kolozsvári nemzeti színház körül Fehérvári urnak sok érdeme van; ernyedetlen, önfelelő buzgalmának köszönhető, hogy 6 hosszú éven át soha fennakadás nem történt, színházunknak mindig a körülményekhez képest kielégítő dráma, vigjáték, opera és operette társulata, hogy a közönség igényeinek megfelelően nem tartott nagynak semmi áldozatot, a mi meg is termelte öröndetes gyümölcsseit: a színház közönsége annyira szaporodott, a mennyi még soha sem volt. Az előadások élénken, s minden részről sok igyekezettel, s jó kedvvel mentek véghez.

Vasárnap, apr. 14-én „Korona és verpad” került színe. Dumas e drámájának alapjál a szerelmet vevő föl, s a tragikumot a szerelem ellen elkövetett bünből származtatja. Howard Katalin, keblében fölébresztett nagyravágása miatt, feláldozza Ethelwood iránti szerelmét, hogy VIII-ik Henrik, angol király neje lehessen, — de a szerelem megboszulja magát, s a szerencsétlen királynét ép úgy, mint Boleyn Annát is, a verpadra kergeti. — Az előadás közepes sikerrel folyt le. Kedden, apr. 16-án „Menekültek”. Dráma 5 felvonásban.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 470 forint. Egy pár közepes ökör 320 forint. Egy pár szép tehén 235 forint. Egy p. közepes tehén 200 ft. Marhahús fontja 23 kr. Borjúhús fontja 20 kr. Egy p. szép disznó 210 forint. Egy p. közepes 160 forint. Egy pár süldőmalacz 50 forint. Disznóhús fontja 26 kr. Szalonna, nyers mázsája 38 forint. Szalonna, száraz mázsája 46 ft. Szalonna, füstölt fontja 48 kr. Faggyu mázsája 24 ft — kr. Zsir, közönséges kup. — ft. 96 kr. Hájszr kup. 1 ft — kr. Lúdszr kup. 1 ft 20 kr. Széna, szekere 19 ft. Szalma, szekere 13 ft. Fa, száraz, hosszú öle 32 ft. Fa, száraz, rövid öle 12 ft. Nyersfa szekere 7 ft. 50 kr. Egy pár pulyka 4 ft 50 kr. Egy p. liba 3 ft 60 kr. Egy p. kappan 2 ft — kr. Egy p. csirke 80 kr. 6 tojás 10 kr. Deszka p. 1 ft 10 kr. Zsindely ezere 5 ft. — kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Április 13-ról: 5% Metalliques 64.10. 5% Nemzeti kölcsön 69.75. 1860-diki államkölcsön 101.50. Bankrészvények 827. Hitelrészvények 337.50. London 410. 40. Ezüst 108.—. Cs. kir. arany 5.28. Napoleondor 8.81¹⁰.

Földtermentesítési kötvények: Magyar 81.80. Temesi 79.50. Erdélyi 77.—. Horv.-Slavon —.—.

Felelős szerkesztő: **Sándor János.**

HUTFLESZ KÁROLY

váltó- és leszámító üzlete Kolozsvártt,

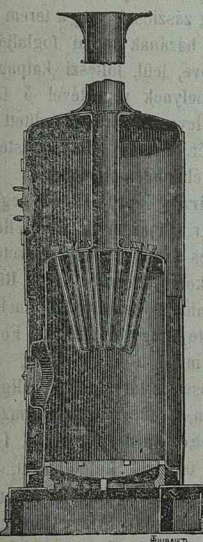
eddig üzetágait, u. m. magy. és osztr. állampapírok, sorsjegyek, arany-ézüst pénzek vásárlását, továbbá mindenféle nyeremények leszámítását, **változatlanul fenntartván, ezentul mindenféle, a külföldre u. m. Anglia, Franciaország, Olaszország, Oroszország és a sweiczi államba szóló és az illető országok pénznemeiben teljesítendő fizetések közvetítését is elvállalja,** olyformán, hogy lefizeltetvén nála az összeg az itteni pénzben börzei árkelet szerint, erről meghatározott időre szóló ideiglenes nyugtát állít ki, s megérkezvén a fizetés helyéről a valósággal megtörtént fizetés tanúsítása, az időközben netán változott börzei árkelet különbségét az ideiglenes nyugta tulajdonosával véglegesen kiegyenlíti.

Ezen, az itteni üzletvilág nagy könnyebbségére szolgáló közvetítést **csakis 1/4% százalék provizó felszámítása mellett eszközli.**

A pontos szolgálatért eddigi üzleti jóhírneve kezkesedik.

Mindenféle sorsjegyek, egyszeri vagy részletfizetés mellett, nemkülönbön ígérvények, folyton kaphatók, tőzsdei árkelet szerint.

[443] (2-3)

ROBEY ÉS TÁRSA

(Limited)

Pest, üllői út 1. szám alatt,

ajánlják a közlőgő idényre **szabadalmazott vaskeretű eséplőgépeiket és gőzmozdonyaikat, lojárgányos eséplőgépeiket, vetőgépeiket, úgyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Fieldfele csövekkel.**

Újabb gépeink általános elismert munkaképességök felment bennünket minden feldicsérésről, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szóló megrendeléseiket mihamarabb kezeinkhez juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmeny tétett nálunk.

(400) 15-24

Robey and Company Limited, Pest, üllői út 1. sz.

